

Warszawa, dnia 12 stycznia 2026 r.

WNOSZĄCY PETYCJĘ: Wojciech Niemczyk

ADRESAT PETYCJI: Prezydent Rzeczypospolitej Polskiej za pośrednictwem Kancelarii Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej ul. Wiejska 10 00–902 Warszawa

PETYCJA

w interesie publicznym w sprawie podjęcia inicjatywy ustawodawczej w przedmiocie nowelizacji ustawy Prawo energetyczne w zakresie optymalizacji procesu przyłączeniowego dla inwestycji strategicznych oraz zwolnienia Jednostek Samorządu Terytorialnego z opłat przyłączeniowych

Szanowny Panie Prezydencie,

Działając na podstawie art. 63 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej oraz art. 2 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach, wnoszę o podjęcie przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej inicjatywy ustawodawczej mającej na celu systemową nowelizację ustawy z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne.

Przedkładam niniejszą petycję w interesie publicznym, kierując się koniecznością usunięcia barier prawno-finansowych hamujących rozwój kluczowej infrastruktury energetycznej i przemysłowej w Polsce (w tym centrów przetwarzania danych o mocy powyżej 50 MW) oraz potrzebą racjonalizacji wydatków publicznych ponoszonych przez Jednostki Samorządu Terytorialnego. Obecny stan prawny, traktujący podmioty publiczne oraz inwestorów strategicznych na równi z podmiotami komercyjnymi o małej skali, generuje dysfunkcje systemowe, zagraża bezpieczeństwu energetycznemu państwa i narusza zasadę proporcjonalności.

Uprzejmie proszę o wnikliwe rozpatrzenie petycji i zawiadomienie mnie o sposobie jej załatwienia.

Z poważaniem,

Wojciech Niemczyk

I. PODSTAWA PRAWNA

1. Art. 63 Konstytucji Rzeczypospolitej Polskiej z dnia 2 kwietnia 1997 r.
2. Art. 2 oraz art. 4 ustawy z dnia 11 lipca 2014 r. o petycjach (t.j. Dz.U. z 2018 r. poz. 870).

II. PRZEDMIOT PETYCJI

Wnoszę o wykonanie przez Prezydenta Rzeczypospolitej Polskiej uprawnienia określonego w art. 118 ust. 1 Konstytucji RP poprzez wniesienie do Sejmu projektu ustawy nowelizującej ustawę – Prawo energetyczne, w celu:

1. Zniesienia obowiązku wnoszenia zaliczek na poczet opłaty przyłączeniowej przez Jednostki Samorządu Terytorialnego realizujące inwestycje celu publicznego.

2. Wprowadzenia dedykowanej ścieżki proceduralnej ("Tryb Strategiczny") dla podmiotów wnioskujących o przyłączenie mocy powyżej 50 MW, kluczowych dla cyfryzacji i bezpieczeństwa państwa.
3. Implementacji mechanizmów transparentności ("Hosting Capacity") przed złożeniem wniosku, w celu eliminacji zjawiska blokowania mocy przyłączeniowych i marnotrawstwa kapitału na bezcelowe procedury administracyjne.

III. TREŚĆ ŻĄDANIA I UZASADNIENIE MERYTORYCZNE

W oparciu o analizę dysfunkcji obecnego modelu przyłączeniowego do Krajowego Systemu Elektroenergetycznego (KSE), postuluje się wprowadzenie następującego Pakietu Filarów Reformy:

1. Zwolnienie podmiotów JST z obowiązku wnoszenia zaliczek (Art. 7 ust. 8a Prawa energetycznego)

- Postulat: Wprowadzenie w art. 7 ustawy ustępu wyłączającego Jednostki Samorządu Terytorialnego oraz ich związki z obowiązku wnoszenia zaliczek na poczet opłaty za przyłączenie do sieci.
- Uzasadnienie: Obecny wymóg zamrażania środków budżetowych (często w kwocie maksymalnej 3 mln PLN) przez samorządy jest niecelowy i narusza płynność finansową JST. Środki publiczne są ustawowo chronione i gwarantowane, zatem ryzyko niewypłacalności gminy wobec Operatora Systemu Przesyłowego (PSE) jest systemowo wykluczone. Utrzymywanie tego wymogu stanowi nieuzasadnioną barierę dla inwestycji komunalnych.

2. Utworzenie statusu "Strategicznego Odbiorcy Energii" (SOE)

- Postulat: Dodanie definicji legalnej SOE dla podmiotów o zapotrzebowaniu na moc powyżej 50 MW, realizujących cele zbieżne ze strategią gospodarczą państwa (np. cyfryzacja, AI, obronność).
- Uzasadnienie: Inwestycje wielkoskalowe (np. 1200 MW) nie mogą być procedowane w trybie standardowym "first-come, first-served". Wymagają one priorytetyzacji oraz koordynacji na poziomie centralnym, z pominięciem standardowej kolejki wniosków, która często jest blokowana przez podmioty spekulacyjne nieposiadające realnego potencjału realizacyjnego.

3. Obligatoryjna transparentność mocy przyłączeniowych (Pre-screening)

- Postulat: Nałożenie na operatorów (OSP/OSD) obowiązku udostępniania publicznie mapy dostępnych mocy przyłączeniowych (Hosting Capacity) w czasie rzeczywistym dla sieci WN i NN.
- Uzasadnienie: Obecny system zmusza inwestorów do ponoszenia kosztów ekspertyz (rzędu 50-150 tys. PLN) i zaliczek tylko po to, by uzyskać informację o braku technicznych możliwości przyłączenia. Jest to działanie nieefektywne ekonomicznie i generujące zbędne koszty transakcyjne w gospodarce.

4. Nowelizacja zasad finansowania rozbudowy sieci (Art. 7 ust. 9 Prawa energetycznego)

- Postulat: Wprowadzenie mechanizmu współfinansowania przez Skarb Państwa inwestycji liniowych niezbędnych do przyłączenia Strategicznych Odbiorców Energii, w miejsce przenoszenia 100% kosztów komercyjnych na inwestora.

- Uzasadnienie: Obciążanie inwestora pełnym kosztem rozbudowy sieci przesyłowej w głąb systemu (często setki milionów złotych) czyni inwestycje w Polsce niekonkurencyjnymi względem innych państw UE. Infrastruktura energetyczna, raz rozbudowana, służy ogółowi społeczeństwa i bezpieczeństwu KSE, a nie tylko jednemu podmiotowi.

IV. UZASADNIENIE OGÓLNE

Obowiązujące przepisy ustawy Prawo energetyczne nie przystają do współczesnych wyzwań związanych z transformacją energetyczną oraz budową gospodarki cyfrowej (przemysł 4.0, centra danych). Traktowanie potężnych inwestycji infrastrukturalnych na równi z przyłączami drobnych odbiorców prowadzi do paraliżu decyzyjnego i marnotrawstwa zasobów.

Szczególną dysfunkcją jest brak rozróżnienia między inwestorem prywatnym a podmiotem publicznym (JST). Gminy, dążąc do rozwoju stref gospodarczych, zmuszone są do blokowania wielomilionowych kwot w formie zaliczek, co w dobie napiętych budżetów samorządowych jest działaniem na szkodę społeczności lokalnych. Proponowane zmiany mają na celu uszczelnienie systemu, przyspieszenie procesów inwestycyjnych oraz ochronę interesu finansowego państwa poprzez eliminację barier biurokratycznych niemających uzasadnienia w ryzyku ekonomicznym.

Reformy te są niezbędne dla utrzymania konkurencyjności polskiej gospodarki i zapewnienia stabilności Krajowego Systemu Elektroenergetycznego.

V. WNIOSEK O SPOSÓB ZAWIADOMIENIA

Wnoszę o doręczanie wszelkiej korespondencji w niniejszej sprawie, w tym zawiadomienia o sposobie załatwienia petycji, za pomocą środków komunikacji elektronicznej na adres e-mail:

VI. OŚWIADCZENIA

1. Oświadczam, że petycja składana jest w interesie publicznym.
2. Wyrażam zgodę na ujawnienie na stronie internetowej podmiotu rozpatrującego petycję lub urzędu go obsługującego moich danych osobowych w zakresie imienia i nazwiska (zgodnie z art. 4 ust. 3 ustawy o petycjach).
3. Nie wyrażam zgody na ujawnienie mojego adresu zamieszkania, adresu do korespondencji oraz adresu poczty elektronicznej.

=====

ZAŁĄCZNIK NR 1 DO PETYCJI

PROJEKT USTAWY

USTAWA z dnia 2026 r. o zmianie ustawy – Prawo energetyczne oraz niektórych innych ustaw

Art. 1. W ustawie z dnia 10 kwietnia 1997 r. – Prawo energetyczne (Dz.U.2024.266 t.j.) wprowadza się następujące zmiany:

1. w art. 7 po ust. 8a dodaje się ust. 8a¹ w brzmieniu:

„8a¹. Przepisu ust. 8a nie stosuje się do podmiotów będących jednostkami samorządu terytorialnego, ich związków oraz spółek komunalnych realizujących zadania własne gminy w zakresie zaopatrzenia w energię elektryczną, ciepło lub paliwa gazowe, a także inwestycji celu publicznego.”;

2. w art. 7 po ust. 8g dodaje się ust. 8h–8l w brzmieniu:

„8h. Przedsiębiorstwo energetyczne zajmujące się przesyłaniem lub dystrybucją energii elektrycznej jest obowiązane do publikowania i aktualizowania w czasie rzeczywistym, na swojej stronie internetowej, mapy dostępnych mocy przyłączeniowych (mapa hostingu) dla sieci o napięciu znamionowym 110 kV i wyższym, z uwzględnieniem planowanych modernizacji w horyzoncie 5-letnim.

8i. Odbiorcy przyłączani do sieci przesyłowej lub dystrybucyjnej o napięciu 110 kV, których moc przyłączeniowa przekracza 50 MW, a których działalność została uznana za kluczową dla bezpieczeństwa cyfrowego lub energetycznego państwa na podstawie odrębnych przepisów, uzyskują status Strategicznego Odbiorcy Energii.

8j. W przypadku Strategicznego Odbiorcy Energii, o którym mowa w ust. 8i, koszty rozbudowy sieci, o których mowa w ust. 9, pokrywane są w 50% ze środków funduszy celowych przeznaczonych na modernizację systemu energetycznego, a w pozostałym zakresie przez przedsiębiorstwo energetyczne, chyba że umowa stanowi inaczej.

8k. W przypadku braku technicznych możliwości przyłączenia pełnej mocy, przedsiębiorstwo ma obowiązek określić warunki przyłączenia z ograniczeniami (umowa elastyczna), chyba że wnioskodawca nie wyrazi zgody.

8l. Warunki przyłączenia dla obiektów >1 MW tracą ważność po 24 miesiącach, jeżeli podmiot nie przedłoży pozwolenia na budowę.

Art. 2. Ustawa wchodzi w życie po upływie 14 dni od dnia ogłoszenia.

ZAŁĄCZNIK NR 2 DO PETYCJI

UZASADNIENIE PROJEKTU (Ratio Legis)

1. Cel i potrzeba wydania ustawy:

Celem nowelizacji jest usunięcie barier prawno-finansowych blokujących inwestycje samorządowe oraz strategiczne inwestycje przemysłowe (tzw. *hyperscalers*, centra danych). Obecny stan prawny nakłada na Jednostki Samorządu Terytorialnego (JST) obowiązek mrożenia kapitału publicznego w formie zaliczek na poczet przyłączenia, co jest działaniem nieefektywnym z punktu widzenia finansów publicznych.

2. Rzeczywisty stan dziedziny, która ma być unormowana

Aktualnie art. 7 ust. 8a Prawa energetycznego nakłada powszechny obowiązek wniesienia zaliczki (30 zł za każdy kW mocy przyłączeniowej) bez wyjątków podmiotowych. Prowadzi to do paradoksu, w którym podmiot publiczny (gmina), którego wypłacalność jest gwarantowana ustawowo, musi blokować środki budżetowe na rzecz spółki Skarbu Państwa (PSE/Energa/PGE), co ogranicza płynność finansową samorządów. W przypadku inwestycji wielkoskalowych (>50 MW), brak przejrzystości co do dostępnych mocy (brak publicznych map hostingu) zmusza inwestorów do kosztownych procesów spekulacyjnych.

3. Przewidywane skutki społeczno-gospodarcze:

- Dla sektora finansów publicznych: Uwolnienie środków budżetowych JST zamrożonych w zaliczkach, co pozwoli na ich alokację w inne zadania publiczne.
- Dla gospodarki: Przyspieszenie procesów inwestycyjnych dla centrów danych i przemysłu energochłonnego poprzez transparentność (mapy hostingu) i przewidywalność kosztów.
- Dla systemu energetycznego: Zwiększenie efektywności planowania rozwoju sieci poprzez eliminację „pustych” wniosków składanych wyłącznie w celu rezerwacji mocy.

4. Zgodność z prawem Unii Europejskiej

Projekt jest zgodny z Dyrektywą Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2019/944 w sprawie wspólnych zasad rynku wewnętrznego energii elektrycznej, promującą przejrzystość i niedyskryminacyjny dostęp do sieci.